

Կ'ըստի՛ լժէ Վիեննայի Պէտլըն՝
 Է. Սէթթիսէի՛ Ռամոնեսի՛ զեպարանի՛
 չհրէսի՛ Բ. Գուռնի եկած հեռագրի՛
 իջ հաստատան լժէ Գարստապղի՛
 Տուրլինեյ զբաւեր էն և շրջակա՛
 կէտերն ևս զբաւերու համար կը՛
 քառաջանան , սակայն Բ. Գուռն
 տակաւին Տէրլիջ փաշայէն հեռու՛
 զիր ստալած չէ, և այս կէտը մը՛
 տատանջութիւն կը պատճառէ՛
 ֆուռան չէ որ Տէրլիջ փաշայէն ևս
 ստալհովիջ տեղեկութիւնք կրնա՛
 առնուիլ :

Հումքն եկած տեղեկութեանց նայելով, Ս. Պապն Անգղիայի Միթը եպիսկոպոսն ընդունելու է, որ իւր վիճակին մէջ գոյացած Ս. Պետրոսի եկեաներն դուրսըն 1600 տակն ներկայած է, Զօրմանակն որ Գերբ. Հատուն, որ շատ անգամ՝ Հում.՝ կ'ուղէտորի և Ս. Պապին ներկայաւնաւու պատիւը կ'ունենայ, երբեք ստուծ չէ լիէ օր մը այսպիսի դուրսուր մը մատուցած իրեն Ն. Սրբաւն իմասն կարտ վիճակին մէջ կենելի որ Գերբ. Հատուն միշտ ստանալու լարծուած է և ոչ տալու, ինչպէս լրած էինք ուրիշ տեղում։ Նիքոսի

ပုဂံ၊ ဇူလိုင်လ ၁၉၄၆

Մէտէնճըրը լրագրին իւր շարաւմ աւուր թուոյն մէջ «Արդի գիտակ գործոց ի Հայաստան» մակազրոյմ նամակ մը շնորատարած է, զոր պարզապէս տեղէն իւր իւր հոմար կը թարգմանեմք.

«Զեմլի» զարմանալի տեսնելով որ վանայ և շրջակայից քրիստոնեայ ժողովրդեան վիճակը վերջին պատերազմից ժամանակ եղածէն առեւելքի գէշ կը լինի : Եւրոպայի մեծ տէրութիւնք անշուք բարեքօքել կ'ուզեն յիշեցնելու քրիստոնէից ցաւուն վիճակը , բայց մինչեւ ցարդ չը յայտնեցին կենաց , պատուով և սեփականութեան ապահովութիւն : Ինչո՞ւ ներմուծել այդ գաւառները : Վերջին երեք ամիսներու միջով կրնամ բնով թէ օր չանցաւ առանց նոր հարստահարութիւններ , սպանութիւններ և բռնութիւններ կ'գործէր զբուեղու փրգաց և թըլքուող կողմէ չայոց վրայ , բայց եղևուր յորդոթմանէն ոչ ոք պատժուեալ : Տեղական կառավարութիւնը լիով և աւաղակութիւններ գործակէցիւրդերն ապօրէն տնկարող , Տալաւին երկու օր առաջ հռչակատու անաղակապէտ Զէմէնի Նորտուղի գաւառին իականկեալք կուրաւ չայ գիւղէն 600 ոչխար և 8 ձի յալկշտակելով տարաւ , և ըստ ուրում նորա հայրը ժամանակ մը յաւաճէր բռնուած և բանտ դրուած էր , զիւրայոց սպառնալիք եղաւ որ եկէ՞ զայն օրածակել տայալ չաշխատին , ինք (օրդէին) քիչ ժամանակէն պիտի վերագառնայ և սպաննէ զերէնք : Բայց երկրին մէջ , իռնեւրն և ձօրեքը դբաւեալ են ապրող ամառ և առաղակ փութը Աշերէթմաննուր կողմէ , օրք երեքն ձեռաց մէջ Մարթինի Հէնրի գրովեան բնտարագոյն դէնքերն ունին և իսկո՞ւտ անաղաշտպան չայ քրիստոնեայիւրը միշտ կը կողտոյտնէ Հեանկարտ , ձեանբորգութիւնը գրեթէ Է ամբողջապէս դադարած է ըստ որում Եհնորա է դուրս երկալ առանց կուրտապուեղու և սպաննուելու փութը չարագործաց կողմէ : Տալուին տնկեալ չարթիւ մէջ 40ի չափ մարգիկ թուրից գիւղի և վանայ միջև ճանապարհ վրայ վիրտորեցյառ զիւրը մի քանի ձիեր տարեր էին , օրք վան բընակող ամենէն հարստահարիչ թուրք ընտանիքներէն ճամուշ օղլու Մէհմէտ կըստ անուն մէկու մը կը վերարբերէին , բայց յետոյ են զրկեցին : Այս վրայկէնիս , Համիկ , չայոց բերանից այդ հռչակատու առաղակապէտն , Ալճուաղի դաւառապիկն մէջ գիւղեր կ'ապաշտակէ : Ստեղծ չարագործն է որ վերջին պատերազմին ժամանակ մի քանի անգամ ո՞չ միայն բազում չայ գիւղեր կ'որոշապէց նոց գաւառականներէ , այլ նաեւ իւր հրոստամիւրն հետ Զիւրքիին միջկալուրակի բնակչոց կեներն և աղիկները բռնաւարցը : Ոչ վտանալ կառուեալութիւն , ո՞չ ալ Ալճուաղի տեղական իշխանութիւնը մինչեւ ցարք ո՛ր և է միշտ ձեռք չառին բռնելու և պատճեղու համար այս հոնքրոմ տնօր տարտակ

[illegible]

և շրջակայից քրիստոնեւոց ժողովուրդին այդ դէպքումնական (նահիւ) զբաղման զէմբողոքացիր մը կը պատրաստէ, որ Բ. Գրան, ինչպէս նաև մեծ դեղատանաց պիտի ներկայացուի ։”

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Յիշխանական 17/29 հոկտ. 1880

Դրացածները Յանձնագործողյոյցի կադր նամակներն, և մաս-
օրացուէն վերջին սեւույն 23 թիւ
անկ, ուր կը ծանուցանէր Տո-
ւրստեան գիճակագրութեան
մի տ. մի նկատաբոլութեան ա-
ն, և նորոյ մէն մի տողերն ար-
դէ, որպիսով ուր կը թշուառու-
նար նկարագր քեւոյ տեսաւ. և թէ
է. քաղաքացիութիւն վարեցնէ՝

նախան պատուհաններն անց-
տարի թե և շնորհիւ բարե-
Յանութեով ողորդող. օգնող թեւոն
ինչ ինչ թե ինչ անցող բայց նկատու-
նէ որ անցող տարի Սիւրբ նոր
սիւրբ սիւսած էր միջին տարածանի
այլերք հազիւ հազ թե կահ կա-
ծախելով, թե պարտուց են-
կուներով, և ինչ ոյլ և ոյլ մի-
նրով կարողանաւ ապրիլ, առանց
երև և Սիւսած ողորդող նըպաս-
տ, և մի միայն ապրտաք առ ի
գործենի և կարողութեան
երով տակային ինչ կ'առանան ու-
ն և զմեռներու համար,

կիւն գարուն, և անձրևներ
արժանւոյն տեղացին. բայց
աղէտ թիւնն այն էր, որ երկ-
րորք ուրիշ տարիներու հետ
գամամբ հաղիւ մէկ չարորդ
ցանած էին, և այն ալ չէ
մի միայն իրենց սեփականու-

լս է տեսն ղ թղթիսն ա իւր արարսն

Ուստի, յայս մեծ ունիւթը թէ՛ այս տարի տլ մաս մը դ-ժբայդ, մաշակողներն պիտի օգնենք մտրդաւորաբար, մեր գրածներն չտօժանդեցնու թիւն շնորհակալի եւ բաւարարելու ասոնց ապրիլին մի միայն բաւարարացը. չնայրիւն է այս տարի չարի կը համարուին, յիշել հոն թէ եկած օգնես թիւնը կ'ըտը, եւ յատկաւ իննի բանի որ ձմեռ կուսած է՝ եւ տրմանալ գներն բարձրացած չեն. զի արմատը օր ըստ օր կ'ըտ ոգին եւ քրիստոսութիւն հոն մեր ի վերադարձ թիւնը կ'ըտ հիմունք

ինչպես հետագայով ծանուցած ենք, «94» թիվե սյրեան և «95» թիվե կրեկ տանուած է. «30» թիվե սյրեան Սիկիանի մէջ հարիւր տունէ բաղկացած Գէրայոյ կառուած հայ գիւղին մէջ մարտարան է, և այս գիւղն Գուլյեն ունի ժամ հեռուորութիւն ունի. մնացած «44» թիվե սյրեան և «30» թիվե կրեկ տանու Տիգրանտէր տարաւորած ըլլենալ. այս արժանապապսինքն սյրեանի գիւն թիւն 263 դրուշ, և կրեկի թիւն 130 դրուշ հաշուած իրարու վրայ, ոսկին հարիւր զըշուղի հաշուով, արդ. կը խնդրենք անմալ թիւն այս արտիւթ երբ և անկ եղանակաւ պիտի բաժնուին, և ի՞նչ բաժնուին, մի միայն, յաւառացեալ տեղերուն պիտի բաժնուին, ի՞նչ քաղաքիս կարտաւորցալ, որ բառայմալ քաղաքս տարաւորած արտիւթերն կամ հաւ մնան և կամ, յաղակացեալ տեղերը գիւղուն. գի ի՞նչ բաժնամուն մն ձմեռունէ, յառաջ ինի, տանկնմա՞ ինքնարդ կը տանի իւր բաժինն, և յարպէն ծն թիւն մ'ալ կ'ապտուի. իսկ մասին քեր հարմարին կ'ապտուեմք անհամբեր:

Ճանապարհին ուշանալով մեզ հասաւ վերջապէս Յանձնաժողովի անդամ Սովետոյ ղրկած նուիրաւորներն, որք երեսուն հատ հաւիւրնոց, երեք հարիւր յիսուն հատ քանոնոց և հազար հատ հինգւորոց են, զորս ստանալով վաղ ընդերքէն զօրծագրութեան պիտի ըստիմիք ըստ հրոհանդի Յանձնաւորովի:

Հնդ-հանուր Սովետաց և բարե-
արաց համար ազօթեղ սրտչաւած է
3 հօկա. հինդ շարթթի ժամը հինդին
սմախոյ Հանի, 1967, Գրատ

1870

